

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Deniz YÜCEL
İzmir Milletvekili

Gemi Söküm Yönetmeliği, 08.03.2004 tarih ve 25396 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Gemi söküm yetki belgesi bulunan, gerçek ya da tüzel kişilerin, gemi sökümünün her aşamasında alacağı tedbirler bu yönetmeliği 8’inci maddesi ile düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmeliğin ilgili maddesi ile getirilen düzenlemelere uyulmaması durumunda ise gemi sökümünün çevre kirliliğine neden olması kaçınılmazdır.

Ülkemizde İzmir’in Aliağa ilçesinde bulunan gemi söküm tesisleri bu yönüyle şimdiye kadar olumlu bir sicile sahip değildir. Bundan yaklaşık 2 yıl önce Brezilya donanmasına ait NAe São Paulo adlı savaş gemisinin Aliağa’da sökümüne Bakanlığınızca izin verilmiştir. Ancak yüksek miktarda asbest ve tehlikeli madde içeren geminin gelişi kamuoyundaki tepkilerle engellenebilmiştir.

Geçtiğimiz günlerde de İtalyan donanmasına ait üç denizaltı ile dört askeri geminin sökümü yapılmak üzere Aliağa tersanelerine getirildiği bilgisi basına yansımıştır.

Maalesef bu gemilerle ilgili olarak da tam bir belirsizlik vardır. Söküm için getirilen gemilerle ilgili yönetmelikte yer alan tedbirlerin tersanedeki şirketler tarafından uygulanıp uygulanmadığı, tehlikeli atık envanter raporlarının gerçeğe uygun şekilde hazırlanıp hazırlanmadığı belli değildir. Bakanlığınız tarafından da şimdiye kadar konuyla ilgili bir açıklama yapılmamıştır.

Bunun yanında gemi sökümü çok tehlikeli iş kolları arasında olup, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin de bu çevrede alınması gerekmektedir. Sektöre özgü sağlık ve güvenlik risklerinin belirlenmesi bu aşamada bir kat daha fazla önem taşımaktadır. Gemi sökümünde kullanılan basınçlı kaplar, kaldırma araç, gereç ve teçhizatlarının kontrollerinin de bu kapsamda titizlikle yapılması gerekmektedir.

Aliağa’daki bu kontrolsüz ve denetimsiz işleyiş, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından büyük riskleri beraberinde getirmekte, çevre kirliliği açısından da Aliağa bir felakete doğru sürüklenmektedir.

Dünya Denizcilik Örgütü tarafından “yeşil endüstri” olarak kabul edilen gemi söküm işleri ülkemizde ilgili yönetmeliklerin uygulanmaması, yeterli ve etkin denetimlerin yapılmaması nedeniyle “çevre katliamına” dönüşmüş durumdadır.

Bu çerçevede;

- 1) İzmir Aliağa İlçesi'nde bulunan gemi söküm bölgesinde kaç firma faaliyet göstermektedir?
- 2) Bu firmaların denetimleri ne sıklıkla ve hangi esaslar çerçevesinde yapılmaktadır?
- 3) Bu firmalarda toplam kaç işçi çalışmaktadır?
- 4) Bu firmaların en son denetimleri hangi tarihte yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda tespit edilen eksiklikler nelerdir?
- 5) Bu firmalara uygulanan teftişler sonucunda son 5 yılda hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
- 6) Bakanlığınızca İtalyan donanmasına ait üç denizaltı ile dört askeri gemisinin Aliağa'da söküm işleminin yapılmasına ne zaman izin verilmiştir?
- 7) İtalya'dan Aliağa'ya getirilen gemilerin, tehlikeli madde envanter raporu, ve "gas free" belgeleri var mıdır?
- 8) İtalya'dan Aliağa'ya getirilen gemilerin asbest ve tehlikeli atık analizleri yapılmış mıdır?
- 9) Aliağa'da "Gemi Söküm Yönetmeliği" ni uygulamak yerine, işçi sağlığını hiçe sayan, bölgeyi çevre felaketine sürükleyen bir anlayışın hakim olmasının nedeni nedir?